เรื่องเสร็จที่ ๑๔๙/๒๔๙๔

บันทึก
เรื่อง กระทรวงการคลังหารือเกี่ยวกับภาษีเงินได้บริษัทนิติบุคคล

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ ๑๘๙/๒๔๙๔ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๔๙๔ ส่งเรื่องของกรมสรรพากร ซึ่งหารือกระทรวงการคลังมาว่า เจ้าพนักงานประเมินภาษีเงินได้ในเขตสรรพากร ภาค ๕ ได้รับบัญชีงบดุลจากบริษัทตินสงขลา น.ล.ระยะบัญชีเดือนมีนาคม ๒๔๙๐ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๙๑ บริษัททุ่งคาร์คอมเปานด์ เลขที่ ๓ น.ล.ระยะบัญชีเดือนกรกฎาคม ๒๔๙๐ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๔๙๑ และบริษัททุ่งคาร์คอมเปานด์ เลขที่ ๔ น.ล.ระยะบัญชีเดือนสิงหาคม ๒๔๙๐ ถึงเดือนกันยายน ๒๔๙๑ ทั้งสามบริษัทนี้มีกำไรสุทธิเกินกว่าร้อยละ ๑๒ ของเงินทุน และมิได้แบ่งเงินปันผลให้แก่บรรดาผู้ถือหุ้น กรมสรรพากรมีความเห็นว่า เมื่อบริษัทมีกำไรสุทธิเกินกว่าร้อยละ ๑๒ ของ เงินทุน และมิได้จ่ายเงินได้ตามมาตรา ๖๕ แห่งประมวลรัษฎากร กรมสรรพากรจึงสั่งให้บริษัททั้งสามบริษัทเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา ๗๕ วรรค ๒ แห่งประมวลรัษฎากร

บริษัททั้งสามชี้แจงว่า

๑) เงินกำไรสุทธิของบริษัททั้งสามที่ปรากฏในงบดุลดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นเงินที่รัฐบาลไทยจ่ายเป็นค่าชดใช้ค่าเสียหายในระหว่างสงคราม และเงินค่าชดใช้นี้ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามหนังสือสัญญาสันติภาพลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๘๙ (เข้าใจว่าวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๙) กับหนังสือสัญญาสันติภาพลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๔๘๙ และหนังสือสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศอินเดีย ซึ่งได้ลงนามเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๔๙๐ และได้ตั้งคณะกรรมการจักรภพ-ไทย เพื่อพิจารณาคำเรียกร้องค่าทดแทนเกี่ยวข้องกับความศูนย์หายและเสียหายระหว่างสงคราม ตามความในข้อ ๖ (๑) และข้อ ๙ ของหนังสือสัญญานั้น

๒) นอกจากนั้นยังปรากฏตามข้อ ๙ วรรค ๒ แห่งหนังสือสัญญาลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๔๙๐ ว่า จำนวนเงินใด ๆ ซึ่งเป็นการชำระเงินได้ที่ค้างอยู่ตั้งแต่ก่อน หากจะต้องเสียภาษี จะต้องเสียตามกฎหมายข้อบังคับและอัตราที่ใช้อยู่เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม

๓) ในขณะวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๔ มาตรา ๗๕ วรรค ๒ แห่งประมวลรัษฎากรยังไม่ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย บริษัททั้งสามจึงไม่ควรต้องเสียภาษีตามมาตรา ๗๕ วรรค ๒ แห่งประมวลรัษฎากร

กรมสรรพากรชี้แจงว่า

(ก) เงินค่าชดใช้ที่รัฐบาลจ่ายให้แก่บริษัทเนื่องจากสงครามนั้น เป็นเงินชดใช้ค่าเสียหายรวมทั้งค่าแร่ดีบุกที่ขุดขึ้นแล้วเหลืออยู่ในสต๊อกและค่าแร่ดีบุกที่ขุดขึ้นในระหว่างยึดครองคราวสงครามรวมทั้งค่าเสียหายอื่น ๆ ของบริษัทด้วย ซึ่งจำนวนเงินค่าชดใช้ที่บริษัทได้รับทั้งสิ้นนี้ บริษัทถือว่าเป็นเงินรายได้ของบริษัทและคลุกเคล้าเข้ากับเงินรายได้อย่างอื่นของบริษัท

ด้วย แล้วบริษัทจึงคิดหักเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆตามวิธีการของบริษัท เมื่อยอดสุทธิคงเหลือเท่าใดจึงถือเป็นยอดกำไรสุทธิ

(ข) ในยอดกำไรสุทธินี้ ถ้าบริษัทจ่ายเงินได้ตามมาตรา ๖๕ แห่งประมวลรัษฎากร บริษัทก็จะต้องเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา ๖๘ แห่งประมวลรัษฎากรโดยไม่ต้องสงสัยก็เหตุใดเล่าเมื่อบริษัทมีกำไรสุทธิเกินกว่าร้อยละ ๑๒ ของเงินทุน และไม่จ่ายเงินได้ตามมาตรา ๖๕ จึงจะไม่เสียภาษีตามมาตรา ๗๕ วรรค ๒

(ค) การที่กรมสรรพากรสั่งให้บริษัทเสียภาษีตามมาตรา ๗๕ วรรค ๒แห่งประมวลรัษฎากร ก็สั่งให้เสียจากยอดกำไรสุทธิเท่านั้น หาได้สั่งให้เสียภาษีหรือเก็บจากเงินค่าชดใช้นั้นไม่

(ง) เงินกำไรที่ปรากฏตามบัญชีงบดุลเป็นระยะบัญชีสิ้นสุดลงในระหว่างพ.ศ. ๒๔๙๑ อันเป็นเวลาที่ใช้มาตรา ๗๕ วรรค ๒ แห่งประมวลรัษฎากร อันจะต้องใช้อัตราภาษีร้อยละ ๒๐ จะใช้อัตราภาษีร้อยละ ๘ ก่อนวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๔ มิได้เพราะกำไรสุทธินี้ไม่ใช่ค้างเก่า

กรมสรรพากรจึงเห็นว่า เงินกำไรสุทธิของบริษัททั้งสามต้องเสียภาษีตามมาตรา ๗๕ วรรค ๒ แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งกระทรวงการคลังเห็นว่า กรณีมีปัญหาอยู่ จึงให้ส่งมาเพื่อขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาและให้ความเห็นต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายกองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐบาลได้ตกลงทำหนังสือสัญญาสันติภาพลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๙ กับหนังสือสัญญาสันติภาพลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๔๘๙ และหนังสือสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศอินเดีย ซึ่งได้ลงนามเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๔๙๐ ข้อความในข้อ ๖ (๑) มีว่า

“6. (1) Neither before nor after restoration to the owner shall British property be subject to any impost taxation or levy, fee or charge imposed for the purpose of meeting losses or claims in respect of war damage or the cost and charges falling on the Siamese Government under the Agreements of lst. January and 3 rd. April 1 9 4 6 ; and any moneys which have been so paid in respect of such property shall be refunded.”

ข้อความในข้อ ๙ มีว่า

“9. Income tax shall not be charged on any sums paid as compensation in respect of loss of or damage to property or in respect of personal prejudice.

When accumulated arrears on account of any income are paid, income tax shall be deducted only by reference to the individual amounts as they would have fallen due in each year and not by reference to the total sum in the year in which that sum is actually paid or charged to tax. The tax in respect of any one year shall not be assessed except in accordance with he laws and regulations and rates in force on 7th. December 1941.”

ตามข้อความทั้งสองข้อที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าเงินค่าทดแทนซึ่งรัฐบาลได้จ่ายให้บริษัททั้งสามนั้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ เพราะรัฐบาลให้ทำความตกลงไว้แล้วว่าจะไม่เก็บภาษีเงิน

ได้จากจำนวนเงินค่าทดแทน เพราะเหตุนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่าแม้ว่าบริษัททั้งสามจะได้นำเอาจำนวนเงินซึ่งเป็นค่าทดแทนไปตั้งไว้เป็นกำไร บริษัททั้งสามก็หาต้องเสียภาษีเงินได้ไม่ ตราบใดที่เงินจำนวนนั้นยังคงมีสภาพเป็นเงินค่าทดแทนที่รัฐบาลได้จ่ายให้ ก็ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ กรมสรรพากรก็ได้รับรองอยู่แล้วว่าเงินกำไรสุทธิของบริษัททั้งสามนี้รวมจำนวนเงินซึ่งเป็นค่าทดแทนซึ่งรัฐบาลได้จ่ายให้ นอกจากนั้นผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เชิญมาชี้แจงในเรื่องนี้ก็ได้แถลงด้วยว่า ในการเจรจาตกลงกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนนั้น ได้เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าเงินค่าทดแทนที่รัฐบาลจ่ายให้ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ จึงได้กำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ มิฉะนั้นแล้วจำนวนเงินค่าทดแทนที่รัฐบาลจะต้องจ่ายอาจต้องสูงกว่านี้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้นนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า บริษัททั้งสามไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามมาตรา ๗๕ วรรค ๒ แห่งประมวลรัษฎากร

(ลงชื่อ) ส. วินิจฉัยกุล
(นายเสริม วินิจฉัยกุล)
เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๔๙๔